

Øernes Amts Skytteforenings kapskydning i Roskilde d.23/6-1911.

Sådan begyndte det

(En fortælling om Roskilde Skytteforenings stiftelse)

I Fædrelandet den 19. januar 1861 gav kaptajn v. Mønster en kort fremstilling af, hvordan man i England havde organiseret frivillige korps efter militært forbillede og skytteforeninger, National riflshooting association, med det formål at styrke landets forsvar.

Denne frivillige bevægelse benyttede kaptajn Mønster som støtte for et forslag til at rejse skyttesagen her i Danmark.

Kaptajn Mønster viste herved, at han kendte den danske nation, og at han ikke overvurderede dens karakter-egenskaber. Han skrev således:

Det kunde naturligvis ikke falde mig ind, at vi skulde forsøge at oprette frivillige Korps, hvilke vilde være om ikke uforeneligt med, saa dog unaturligt ved Siden af vor almindelige Værnepligt.

Selv om dette ikke var tilfældet, vilde efter min Formening slige forsøg strande hos os paa mangel af karakter.

Vi er ikke udviklede nok til at mande os saaledes op, saalænge Faren endnu ikke staar ved Tærsklen - den skal et godt Skridt ind af Døren, for at det skal ske.

Hvad derimod vilde være et fortræffeligt Supplement til vor almindelig Værnepligt og muligvis ikke overstige det opnaaelige, det var Skydeøvelser med Militærrifler rundt om i Landet.

Kaptajen V. Mønster etablerede kontakt mellem ligesindede personer og den 10. februar 1861 blev Centralkomiteen for Oprettelse af Skytteforeninger stiftet og bestod af:

- D. B. Adler, grosserer
- S. Ankjær, kaptajn, Generalstabten
- Blixen-Finecke, baron
- B. Boeck, major i Artilleriet
- Georg Christensen, bøsseemager
- T. Collin, professor
- R. Collstrup, tømmerhandler
- C. Gammeltoft, borgmester
- C. Hansen, professor, dr. med.
- H. P. Holst, professor
- V. Kauffmann, major i Artilleriet
- V. Mønster, kaptajn i Artilleriet
- J. Neergaard, kammerherre, godsejer
- S. Pfaff, premierløjtnant i Infirmeriet
- C. Ploug

Den 12. februar 1861 havde man i Berlingske Tidende optager en opfordring fra Centralkomiten, hvori der blev redegjort for tanken og ideen med oprettelse af skytteforeninger.

Flere blade landet over gengav opfordringen. Denne offentlige fremsatte opfordring blev den 24. marts fulgt op af en personlig opfordring, der blev sendt til enkelte indflydelsesrige personer, og navnlig større landejendomsbesiddere om at støtte sagen.

Her i Roskilde blev opfordringerne fulgt op af en kreds af ligesindede borgere, idet man den 20. april 1861 i Roskilde Avis kunne læse følgende:

I Begyndelsen af Februar Maaned havde agtede Medborgere i Kjøbenhavn udstedt en Opfordring til over hele Landet at oprette frivillige Skytteforeninger, hvis Medlemmer stadig skulde øve sig i Skydning med langtrækkende Minie-rifler.

Hermed tilsigtes et dobbelt Formaal, deels at forøge Landets Forsvarskraft ved at gjøre de unge Mænd allerede førend Udskrivningen fortrolige med det Vaaben, som de senere væsentlig vilde komme til at bruge, deels at vække og styrke hos hele Folket den nationale Kraft og Selvbevidsthed ved at gjøre enhver vaabenfør Mand skikket til med kort Forbedredelse at kunde deltage i Fædrelandets Forsvar i Farens og Nødens Stund.

Idet Undertegnede ere fuldkommen overbeviste om det i alle Henseender betydningsfulde og vigtige i, at saadanne Foreninger snarest muligt organiseres over hele Landet, og ere ligesaa overbeviste om, at disse Foreninger, naar de fra først af organiseres rigtigt, aldrig vil kunde synke

ned til at blive blot Tidsfordriv og selskabelige Sammenkomster, ere vi sammentraadte for under fuldstændig Tilslutning til de Foranstaltninger, Centralkomiteen maatte finde hensigtsmæssige, at fremme Oprettelsen af en Skytteforening for Roeskilde By og nærmest Omegn. -

Men forinden Opfordring udgaae til at indtræde som activ Deltager i Skytteforeningen, i hvilken der skulde gives selv den uformuende Lejlighed til at opnaae Færdighed i Riffelskydning, ansee vi det fornødent først at tilvejebringe de nødvendige Pengemidler til at sætte Sagen i Gang (til Anskaffelse af Rifler, Anlæggelse af en hensigtsmæssig Skydebane og Tilveiebringelse af øvrigt Materiel).

Vi opfordrer derfor enhver, som interesserer sig for denne nationale Sags Fremme, til snarest muligt at tegne sig paa een hos Boghandler Hansens fremlagt Indbydelse, der desuden vil blive sat i Circulation her i Byen, for et Bidrag til Opnaaelse af ovennævnte Øiemed.

Saasnart et nogenlunde tilstrækkeligt Beløb er tegnet, agter vi ufortøvet at sammenkalde en Generalforsamling af alle bidragsydende, hvor vi da efter nærmere Forhandling med Centralkomiteen skulde fremlægge et detailleret Forslag om Foreningens Organisation og om Valget af en Skydebane til almindelig Discussion, hvorefter Generalforsamlingen opretter og benævner Foreningen, vedtager dens Love, samt vælger dens Bestyrelse og Kasserer.

Roeskilde, den 19. april 1861

Ferd. Bang, O.Brønne, P. Feddersen, E. Flemmer, C. Hansen, G. Hansen, A. Hennings, Fr. Just, I. Kornerup, H. I. Kornerup, J. Lander, L. Møller, F. Pætges, P. Schram, H. Weber.

Efter at 280 bidragsydere havde tegnet sig for et beløb af 322 Rigsdaler og 48 Skilling, afholdtes den stiftende generalforsamling på Gjestgivergaarden Prindsen den 6. maj 1861 af samtlige bidragsydere, ved hvilken foreningen konstitueredes under navn af Roeskilde Skytteforening, og der valgtes bestyrelse.

Referat af generalforsamlingen fandtes i Roeskilde Avis for 7. maj 1861 og i samme udgave kunne følgende annonce læses:

Skytteforening

Enhver, som ønsker at indtræde i Roeskilde Skytteforening, enten som blot contribuerende, (bidragsydende, red.) eller tillige som Skytte, anmodes om snarest muligt, enten at lade sig indtegne paa de i dette Øiemed hos Dhrr. Boghandlere Gutzon Hansen og Knud Jensen fremlagte Lister, hvor tillige findes til gjennemsyn en Afskrift af de for Foreningen vedtagne Love, - eller at henvende sig til en af Undertegnede, der meddele alle fornødne Oplysninger.

I Henhold til Lovens Par. 4. optages som Medlemmer i Foreningen enhver uberygtet Mand af Roeskilde By og nærmeste Omegn, der har opnaaet 18 Aars Alder, uden Hensyn til Stand og Stilling.

Bestyrelsen for Roeskilde Skytteforening, 6. Mai 1861

Fr. Just (Formand), O. Brønnicke, E. Flemmer, Chr. Hansen, A. Hennings.

Fredag den 10. maj 1861 afholdt bestyrelsen sit første møde, hvor man konstituerede sig således:

- Formand Major Fr. Just
- Viceformand, Inspektør E. Flemmer
- Kredsformand, Forpagter O. Brønnicke
- Sekretær, Adjunkt Chr. Hansen
- Kasserer, Forstråd A. Hennings.

På samme møde forelagdes og underskrives en skrivelse til Københavns Magistrat angående skydepladsen.

Udviklingen

Interessen for den nydannede forening var fra begyndelsen stor, således kunne bestyrelsen på sit andet bestyrelsesmøde den 6. juni 1861 udstede medlemsbreve til de første 80 medlemmer.

Mere langsomt gik det med de egentlige aktiviteter, skydning, som foreningen var stiftet på at varetage, så sommeren 1861 blev brugt til at etablere skydebaner, dels i Boserup skov og dels på Galgebakken. Først i oktober måned fik foreningen sine første 2 rifler og i januar 1862 yderligere 6 rifler, således at man kunne påbegynde skydeøvelserne med i alt 8 rifler.

Skytterne blev inddelt i delinger med hver sin formand og viceformand. Den 6. juli 1862 afholdt foreningen sin første kapskydning. Reglerne var bl.a. en opdeling efter kunnen, det vi i dag kalder klasser. Dengang hed det Decoration, med tilføjelse af en grad. Der var 3 grader, og de blev opnået på følgende måde:

Decoration af laveste grad: Her skulle opnås 35 points med 5 skud afgivet mod en skive, der var anbragt på en afstand af 100 alen.

Decoration af 2. grad: Her skulle opnås 35 points med 5 skud afgivet mod en skive, der var anbragt på en afstand af 200 alen.

Decoration af 3. grad: Her skulle ligeledes opnås 35 points med 5 skud mod en skive, der i denne skydning var anbragt 300 alen ude. (1 alen = ,6277m).

Ingen skytte kunne skyde om en højere klasse uden at have opnået den lavere. Hver deltager i kapskydningen skulle betale 24 skilling.

Ved en præmieskydning i september 1862 var der udsat 4 rifler som de 4 første præmier.

Det nævnes, at hver deling skulle komme til skydeøvelse 12 gange på en sommer. Det har åbenbart ikke været nok for en af skytterne. I hvertfald modtog bestyrelsen i 1863 en skrivelse fra Domkirkens værge, kammerråd Friis, hvori han henstillede til bestyrelsen, at man foretog en undersøgelse blandt medlemmerne om, hvem der havde beskudt kirkens spir med Minie-kugler.

Bestyrelsen vedtog dog at svare, at man ikke så sig berettiget til at foretage en sådan undersøgelse.

Foreningen voksede stærkt de første år; ved slutningen af 1864 var der 159 skytter og 61 contribuerende medlemmer. Der var afgivet 10.278 skud.

Himmelev skydebane

(Galgebakken) blev nedlagt, og i stedet blev der anlagt en bedre på Sct. Jørgensbjerg. For pladsen måtte man betale 20 Rdl. i årlig leje. Til gengæld fik man 15 Rdl. årlig i leje af Latinskolen for benyttelse af banen 2 eftermiddage om ugen.

I 1865 nævnes en ny deling ved Øhm, en ved Skovhastrup og Særløse; tidligere omegns-foreninger var Lille Valby, Store Valby og Gundsømagle.

Samme år fik foreningen sin første fane. En damekomité, som havde forarbejdet fanen, overrakte den til foreningen søndag den 15. oktober 1865.

Læs mere på Roskilde Skytteforening:

http://roskildeskytten.dk/Foreningens%20historie/Historie_Sadan_begyndte_det_1.htm

